

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/kongresy/podkarpacki-kongres-pamieci-na/191923,7-tys-milosnikow-historii-wzielo-udzial-w-Podkarpackim-Kongresie-Pamieci-Narodow.html>
27.02.2026, 15:52

7 tys. miłośników historii wzięło udział w Podkarpackim Kongresie Pamięci Narodowej

Od 4 do 5 października 2023 r. na G2A Arena w Jasionce koło Rzeszowa trwał Podkarpacki Kongres Pamięci Narodowej zorganizowany przez Instytut Pamięci Narodowej. Przez te dwa dni odwiedziło nas 7 tysięcy osób, w tym ponad 6 tysięcy dzieci i młodzieży. Pod hasłem „Historia mówi przez pokolenia” staraliśmy się opowiedzieć o dziejach Polski i Polaków w XX wieku w sposób przystępny, ciekawy i nowoczesny.

05.10.2023

W ciągu dwóch dni w jednym miejscu zgromadziliśmy dzieci i młodzież, edukatorów, naukowców, nauczycieli, działaczy społecznych, weteranów, grupy rekonstrukcyjne i pasjonatów historii. Pokazaliśmy historyczną ofertę edukacyjną w zupełnie nowej formule.

Nasi pracownicy z działów edukacji, upamiętniania, poszukiwań i archiwum prezentowali działalność Instytutu w ramach przygotowanych stoisk tematycznych. W strefie militarnej oraz rekonstrukcji historycznych odwiedzający mogli zapoznać się z oryginalnym sprzętem wojskowym oraz spotkać członków grup rekonstrukcyjnych. Pokazaliśmy, że IPN „Powraca po swoich” – przybliżyliśmy temat poszukiwań oraz identyfikacji ofiar zbrodni obu totalitaryzmów.

Na pasjonatów czekała też strefa komiksów, miłośnicy kina mieli okazję poznać filmy wyprodukowane przez IPN lub we współpracy z Instytutem.

Najmłodsi uczestnicy kongresu poznali historię misia Wojtka i odwiedzili Strefę Malucha. Starsi poznawali historię Polski XX w. poprzez gry, quizy, układanie puzzli, rozwiązywanie szyfrów i odczytywanie więziennych grypsów, a nawet malowanie antyreżimowych haseł na murze. Poznając historię niezłomnej sanitariuszki Armii Krajowej Danuty Siedzikówny „Inki” dodatkowo uczyli się jak udzielić pierwszej pomocy.

W Strefie Nowych Technologii uczestnicy łamali bolszewickie szyfry w „Grze Szyfrów”, Użytkownicy aplikacji „Szybowcowa '87” za pomocą gogli VR mogli wejść do mieszkania w peerelowskim bloku, gdzie ukryta była konspiracyjna drukarnia, a odwiedzając Green Room mieli okazję przenieść się do innej epoki, którą znali jedynie ze starych zdjęć.

W strefie Archiwum IPN samodzielnie rozszyfrowywali historię ukrytą w dawnych dokumentach, z wykorzystaniem multimediiów i nowych technologii, a pod opieką doświadczonych archiwistów brali udział w warsztatach związanych z opracowaniem, zabezpieczeniem i digitalizacją dokumentów archiwalnych.

Odwiedzający G2A Arena w Jasionce mogli zapoznać się z wystawami przygotowanymi przez IPN – zarówno tradycyjnymi, plenerowymi, jak i interaktywnymi. Każdy widz został przeniesiony do innego etapu dziejów, odkrywał te znane, jak i mniej znane karty z historii Polski i regionu. Wśród ekspozycji była wystawa „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”, która prezentuje wysiłek Polskich Sił Zbrojnych podczas II wojny światowej oraz losy ludności cywilnej ewakuowanej z ZSRS wraz z armią gen. Władysława Andersa. Multimedialna wystawa „20-40-20”

przybliżyła wielkie zwycięstwo w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 r. oraz Zbrodnię Katyńską z 1940 r., Na wystawie „Patrioci. Żołnierze. Żydzi”, która ma formę mobilnego pawilonu ekspozycyjnego, dzięki interaktywnym ekranom i narracji lektora zwiedzający mogli zapoznać się z wieloma niezwykłymi i nieznanymi historiami bohaterów walki o niepodległość, a później jej obrony.

Podczas kongresu można było kupić w promocyjnych cenach wydane przez IPN albumy, nowości, publikacje oddziałowe z regionu Podkarpacia, komiksy dla młodzieży i gry edukacyjne oraz spotkać się z autorami naszych publikacji.

W czasie otwarcia pierwszego regionalnego Kongresu Pamięci Narodowej prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki powiedział:

Kongres Pamięci Narodowej powstał z założenia, że pamięć i naród to dwie fundamentalne rzeczy dla współczesnego państwa polskiego. (...) Bez pamięci, ani bez narodu nie uda się stworzyć suwerennego i niepodległego państwa.

Nasi goście mogli zapoznać się z wynikami badań przeprowadzonych wśród mieszkańców województwa podkarpackiego na temat świadomości historycznej oraz ich wiedzy historycznej i postaw wobec przeszłości. Mogli wziąć też udział w debatach z udziałem naukowców i przedstawicieli środowisk społecznych i sportowych: [„Świadomość historyczna mieszkańców województwa podkarpackiego. Rola organizacji społecznych”](#), [„Sport, patriotyzm, historia”](#), [„Miłość bliźniego w nieludzkich czasach – świadectwo rodziny Ulmów z Markowej”](#) oraz [„Wołyń-Podkarpacie: związki \(nie\)oczywiste”](#).

Zainteresowani historią emigracyjnej prasy polskiej w latach 1939–1990 uczestniczyli w dwudniowej konferencji naukowej [„Emigracyjna prasa oraz ośrodki wydawnicze i wydawcy \(1939-1990\)”](#) z udziałem 30 referentów. Na konferencji rozmawiano o wydawnictwach będących forum wypowiedzi polskiego wychodźstwa w latach II wojny światowej oraz powojennej emigracji politycznej.

Zwieńczeniem każdego dnia były uroczyste gale. [Krzyżem Wolności i Solidarności zostali uhonorowani działacze opozycji antykomunistycznej z czasów PRL, a zasłużeni dla zachowania pamięci o najnowszej historii Polski otrzymali od IPN medale „Reipublicae Memoriae Meritum”](#). Wręczone zostały także [Nagrody Honorowe „Świadek Historii”](#) dla osób z Podkarpacia rozpowszechniających wiedzę o najnowszej historii Polski.

Na zakończenie kongresu odbył się koncert „...w drodze” z cyklu „Artyści Andersa”. To wydarzenie, podczas którego artyści przybliżyli twórczość legendarnych kompozytorów i autorów tekstów: Jerzego Petersburskiego, Mariana Hemara, Henryka Warsa i Alfreda Schutza. Była to niezwykła okazja spotkania z muzyką z okresu międzywojennego, wojennego i powojennego, która stanowiła tło ważnych wydarzeń dla Polski. Nowe i nietypowe aranżacje zostały specjalnie przygotowane na potrzeby projektu „Artyści Andersa”.

Podkarpacki Kongres Pamięci Narodowej był jedynym w swoim rodzaju wydarzeniem, gdzie spotkały się różne pokolenia połączone fascynacją historią Polski.

[Krótka relacja przygotowana przez Biuro Edukacji Narodowej.](#)

[Podkarpacki Kongres Pamięci Narodowej](#)

Podkarpacki
Kongres Pamięci
Narodowej

Historia mówi przez pokolenia
4-5 października 2023

[Poprzedni Strona](#)